

ného usnesení. Stěžovatelčino mínění, že by přerušení rozepře mohlo přicházeti v úvahu pouze tenkrát, kdyby se žalobní žádání podle již nabytých výsledků rozepře neukázalo zcela bezdůvodným, nedá se srovnati ani se zákonem, ani s jeho účelem. Neposledním cílem každého přerušení jest, by rozepře nebyla rozhodována, dokud trvají důvody přerušení. Proto se stěžovatelka svým míněním, že rozepři není potřebí přerušovati tam, kde, jak se domnívá, již je jisto, že žaloba musí býti zamítnuta, obrací proti podstatě a účelu každého přerušení, při němž je lhostejno, jaký výsledek slibuje již provedené jednání, zejména lze-li se nadáti bezvýslednosti žaloby a jejího žádání. Proto stěžovatelčina výtku, že se odvolací soud neobíral věcnou stránkou rozepře, že se nevyjádřil, zda je žaloba jinak důvodna, či bezdůvodna, že nezkoumal, zda je rozepře po hmotné stránce zralou k rozhodnutí, což by dle jejího mínění vylučovalo možnost jakéhokoliv přerušení řízení, není oprávněna, poněvadž to jsou všechno otázky, které při přerušení z důvodů úvodem citovaných předpisů vůbec nepřicházejí v úvahu. Rovněž nelze schváliti stěžovatelčina názoru, když předpisy §§ 8 a 9 nařízení č. 265/1922 obsahují právo novější, nežli ve vládním nařízení č. 173/1921 obsažené předpisy o přerušení řízení, že platí o tomto poslednějším nařízení zásada derogace, neboť nehledě k obnovovacím nařízením pozdějším, předpisy o přerušení řízení nejsou předpisy hmotného práva, jehož se ostatně ani nedotýkají, neboť přerušením rozepře není zasažen hmotně-právní nárok žalobní. Na tom ničeho nemění okolnost, že vládní nařízení č. 265/1922 obsahuje do jisté míry zakazovací normu. Vždyť ostatně také námitka nedostatku aktivního oprávnění ku sporu není námitkou procesuální, nýbrž hmotně-právní a přerušením rozepře bylo jenom oddáleno rozhodnutí o této námitce.

Čís. 4693.

Nedostatek formy uzavření manželství jest zkoumati z úřadu i tehdy, jde-li o manželství uzavřené v cizině. Jest důvodem k zahájení úředního řízení o neplatnost manželství, byly-li spisy trestního soudu pro zločin dvojženství postoupeny civilnímu soudu k rozhodnutí předběžné otázky, zda manželství uzavřené v Rusku bylo platným.

Předpisy platné ohledně uzavření manželství v sovětském Rusku.

(Rozh. ze dne 17. února 1925, Rv II 610/24.)

Tomáš D., jsa válečným zajatcem v Rusku, uzavřel dne 24. června 1918 ve Vitebsku, gubernie vitebská, církevní sňatek dle lutheránského obřadu s Emilií Andrejevnou B-ovou. Za nějaký čas opustil Tomáš D. svou manželku, vrátil se na Moravu, kdež uzavřel dne 3. června 1919 sňatek s Marií J-ovou dle obřadu římsko-katolického. Na oznámení Emilie D-ové zavedeno trestní řízení proti Tomáši D-ovi pro zločin dvojženství a postoupeny spisy civilnímu soudu k rozhodnutí, zda je manželství Tomáše D-a s Emilií Andrejevnou B-ovou platné, čili nic. **Procesní soud první stolice prohlásil manželství Tomáše D-a**

s Emilií Andrejevnou B-ovou za neplatné z viny Tomáše D-a. O d v o - l a c í s o u d k odvolání obou manželů napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolání Emilie D-ové, zrušil rozsudky obou nižších soudů a odkázal věc na soud první stolice, by, doplně řízení, ji znovu rozhodl; dovolání Tomáše D-a poukázal pak na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Co se tkne dovolacího důvodu §u 503 čís. 4 c. ř. s., dlužno vytknouti, že nelze sdíleti názor dovolatelky, že soudy nižší se neměly obírat z moci úřední překážkou manželství, o niž se ve sporu jedná, protože prý nedostatek formy uzavření manželství v §§ 8 a 12 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. uvedené lze z moci úřední zkoumati toliko, jde-li o manželství v tuzemsku uzavřené, že tedy soud měl vyčkati návrh strany dle §u 96 obč. zák. k tomu oprávněné. Jest nesporno, a ostatně ze spisů zřejmo, že proti Tomáši D-ovi bylo zavedeno trestní řízení pro zločin dvojženství, a že trestní soud dle §u 5 a 371 tr. ř. postoupil příslušnému civilnímu soudu spisy k rozhodnutí o předurčující otázce platnosti manželství, o něž tuto jde. Důsledkem toho musilo býti zahájeno úřední šetření o platnosti manželství, jež ostatně i vzhledem k ustanovení §u 28 uved. zákona a §u 62 obč. zák. z moci úřední jest provésti. Ve věci samé jest, jak řečeno, pokračovati dle zásady oficiosnosti a dle zásady vyšetřovací; nutno tedy dle §u 14 dvor. dekr. ze dne 23. srpna 1819, čís. 1595 sb. z. s. věc probrati tak, aby neplatnost manželství byla jasně prokázána anebo nemožnost tohoto důkazu byla nad veškerou pochybnost postavena. Jedná se o manželství uzavřené v cizině a rozhodnou jest otázka, zda dle zákonů platných v místě uzavření sňatku byly zachovány veškeré náležitosti, jež po stránce formalit aktu zákony těmi ku platnosti manželského sňatku jsou požadovány. Dle přípisu ministerstva spravedlnosti ze dne 8. září 1922, čís. 42.313/22 v tomto sporu vyžádaného sdělila čsl. obchodní mise v Moskvě, že podle dekretu Vše-ruského Centrálního Výkonného Výboru (sbírka zákonů 1918 r. čís. 76 a 77 stránka 818) z manželství uzavřeného po 20. prosinci 1917 (a o takový sňatek tu jde) pouze ve formě církevní, nevznikají osobám do něho vstoupivším žádná práva ani povinnosti, jestliže manželství toto není zaregistrováno předepsaným způsobem v občanském úřadě (oddíl zápisů občanských aktů). Sdělení čís. 75 uveřejněné ve věstníku ministerstva spravedlnosti vydaném dne 20. května 1923 (stránka 84 a 85) uvádí, že dle noty lidového komisariátu pro zahraniční záležitosti v Moskvě č. j. 9316/III E a č. j. 9319-III/9 ze dne 8. prosince 1922 církevní sňatky uzavřené v Rusku po 20. prosinci 1917 nejsou sovětskou vládou uznávány za platné bez ohledu na státní příslušnost snoubenců, a že sovětská vláda uznává za platné sňatky pouze ty, jež byly uzavřeny před sovětskými úřady. Budiž především zdůrazněno, že nesejde na tom, zdali sovětská vláda sňatek uznává platným čili nic, nýbrž že záleží na tom, jaké právní normy ohledně uzavření sňatku v území, v němž sňatek byl uzavřen, v době jeho platily. Než má-li se uvedeným sdělením čsl.

obchodní mise a lidového komisariátu rozuměti tak, že obsahují třeš právních norem pro uzavírání sňatků platných, jest divergence zmíněného přípisu ministerstva spravedlnosti se sdělením uveřejněným ve věstníku patrná, neboť posléze uvedená nota lidového komisariátu v Moskvě nemluví ničeho o platnosti církevních sňatků podmíněné zaregistrováním v občanském úřadě. Bude tedy nutno bezpečně zjistiti, která z obou uvedených norem vlastně platí, zda platí to, co jest uvedeno ve vyžádané v tomto sporu zprávě čsl. obchodní mise v Moskvě, či to, co dle sdělení ve věstníku ministerstva uveřejněného obsahuje nota lidového komisariátu. Je-li platným prvé (t. j. obsah zprávy čsl. obchodní mise v Moskvě), bude ještě nutno zjistiti, jaký jest předepsaný způsob zaregistrování sňatků církevních v občanském úřadě, a pak bude nutno vyšetřovati, zdali těmto formelním předpisům zaregistrování při sňatku, o nějž jde, bylo vyhověno.

Čís. 4694.

Není závady, by zasílatel nepojistil »v sobě« zásilku. Takováto pojišťovací smlouva posuzuje se podle obč. zákona. V příkazu odesílatele zasílateli, by zboží pojistil, není obsažen příkaz, by je v sobě pojistil. Ani z toho, že zasílatel čítal odesílateli vyšší premii, než sám platil, nelze souditi, že v sobě zásilku pojistil.

Bez zvláštní žádosti nemá zasílatel povinen, by bezodkladně sdělil odesílateli osobu pojišťovatele a obsah pojišťovacích podmínek. Tato povinnost nastává však, jakmile udál se pojištěný případ.

Příkaz, zásilku pojistiti, nechová v sobě příkaz, dáti ji pojistiti i proti škodě z vytrousení nebo vyschnutí zboží.

(Rozh. ze dne 17. února 1925, Rv II 639/24.)

Proti žalobě zasílatelské firmy o úplatu za provedení dopravy namítla žalovaná firma započtením vzájemnou pohledávku na náhradu škody, ježto dopravovaný čaj došel s úbytkem, a odůvodňovala vzájemnou pohledávku jednak tím, že pojišťovací smlouva byla uzavřena přímo se žalobkyní, jednak že žalobkyně opomenula dáti pojistiti zboží proti všem nebezpečím. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a neuznal započtením namítané vzájemné pohledávky po právu mimo jiné z těchto důvodů: Co se týče nároku žalované na náhradu škody, odůvodňuje žalovaná nárok ten předně smlouvou pojišťovací, uzavřenou prý se žalobkyní. V tom ohledu jest dopisem ze dne 7. dubna 1920, příl. M dokázáno, že žalovaná nařídila pojištění 160 beden čaje slovy: »Die Ware ist für den Bahn oder Schiffverkehr zu den seinerzeit bekanntgegebenen Prämiensätzen auf der Betrag von M 360.000 zu versichern, gegen alle Gefahren.« Již dopisem příl. L ze dne 20. března 1920 oznámila žalovaná žalobkyni, že v pojištění jejího zboží musí býti vždy zahrnuto i pojištění proti krádežím (vyloupení) po dobu dopravy. Dopisem čís. 4 ze dne 14. dubna 1920 oznámila firma Schenker & Co. v Hamburku žalované: »Die Versicherung der Sendung gegen alle Ge-